

DĚJINY POPULAČNÍHO MYŠLENÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH

OBSAH

Úvod	1
I. Od nejstarších dob k renesanci	1
I.1. Nejstarší osídlení českých zemí	1
Význam paleodemografie pro poznání struktury osídlení a počtu obyvatelstva	1
I.2. Křesťanství a jeho odraz v populačním myšlení na našem území.....	7
I.3. Názor světské moci a odraz populačního myšlení v písemných památkách 13.-14. století	14
Kolonizace a její důsledky	16
Populační myšlení v homiletice i v krásné literatuře	21
„Oprava“ mravů	24
II. Populační myšlení husitského a pohusitského období	29
II.1. Názozy předhusitských kazatelů. Mistr Jan Hus o manželství, rodině a populační reprodukci	29
Mistr Jan Hus o manželství a rodině.....	31
II.2. Husitský názor na dítě a rodinu	34
II.3. Pohusitská homiletika a její odraz v populačním myšlení 15. století. Jan Rokycana, Václav Koranda mladší. Odpůrci husitství...	38
II.4. Petr Chelčický o rodině a populaci	43
III. Populační myšlení v předbělohorských Čechách	47
III.1. Odhady počtu obyvatelstva českých zemí	47
III.2. Vývoj názorů na populaci v Jednotě bratrské	49
III.3. Odraz populačního myšlení ve dvojím proudu české homiletiky a v literatuře 16. století.....	53
Populace v pohledu světské literatury	57

Památníky	61
III.4. Právní předpisy a populace. Teorie a praxe. Kontracepce, potraty, vraždy novorozěťat	64
IV. Populační myšlení pobělohorského období	73
IV.1. Předpoklady populačního růstu. Odhady počtu obyvatel	73
IV.2 Názory Jana Amose Komenského, Pavla Stránského, Jiřího Kezelia Bydžovského.....	80
IV.3. Názory Bohuslava Balbína, Tomáše Pešiny z Čechorodu a dalších	89
IV.4. Odras populačního myšlení v barokní homiletice a ve světské literatuře	91
V. Od merkantilismu k fysiokratismu. Populacionismus v období osvěcenského absolutismu druhé poloviny 18. století	101
V.1 Zvláštnosti středoevropského merkantilismu a jeho česká podoba	101
V.2. Populacionismus jako základní prvek státní politiky	106
V.3. Populace a národ, stát a národ. Vlastenectví, nacionalismus	117
V.4. Populační myšlení první poloviny 19. století	121
V.5. Manželství a rodina v právních předpisech absolutistického státu	129
VI. Populační otázky v sociálně politickém a ekonomickém myšlení druhé poloviny 19. století	133
VI.1. Charakteristika období	133
VI.2. Populační myšlení v programu radikálních demokratů a liberální buržoasie	137
VI.3. Populační myšlení v reformistických ekonomických teoriích. Populační nacionalismus ve spojení s ekonomickým nacionalismem.....	147
VI.4. Na přelomu 19. a 20. století. Názory T. G. Masaryka na populační problémy	154
VI.5. Pokrokaři, radikálové a anarchisté na přelomu století o problému populace	158

VII. Vývoj populačního myšlení v období mezi dvěma světovými válkami	163
VII.1 Charakteristika období	163
VII.2. Vývoj populačního myšlení v meziválečném období	166
VII.3. Institucionalizace demografie do roku 1945	182
VII.4. Populační politika v letech 1918–1938	185
VII.5. Důsledky druhé světové války pro populační obraz Československa	192
VIII. Od konce druhé světové války do roku 1989	195
VIII.1. Charakteristika populačního vývoje	195
VIII.2 Diskuse o populačních otázkách v poválečném období	202
VIII.3. Organizace demografického bádání v ČSR od roku 1945	211
VIII.4. Globální a syntetické pohledy na vývoj populace	214
VIII.5. Vývoj populační politiky jako odraz populačního myšlení	217
IX. Populační myšlení po roce 1989	223
IX.1. Demografická situace	223
IX.2. Populační politika a populační myšlení po roce 1989	226
Závěr	245
Literatura	249
Bibliografické příručky a základní souhrnná díla	249
Edice pramenů a prameny	250
Fondy Archivu Národního muzea, využité k tématu	251
Fondy pozůstalostí	251
Postily a jiná díla církevní provenience, většinou z fondů Knihovny Národního muzea	252
Excerpované edice smolných knih	254
Prameny k 18. a 19. století	255
Ostatní literatura	259
Zkratky	277
Summary	279
Jmenný rejstřík	291